

			
			<i>Der udkom ikke årsskrift i 2001.</i>	
				
				
			<i>De gamle årsskrifter kan købes på arkiverne i Horning og Veng, pris 10 kr. stk.</i>	

ISSN: 1904-6677

LOKALARKIVERNE I HØRNING OG VENG

ÅRSSKRIFT 2014

26. årgang

Ordens- og tilsynsbestemmelser
for

Blegård-Børnning fælleskole.

Børnene skal møde i rette tid, dog højst et kvarter før undervisningstidens begyndelse; de må gå ind i gangen med deres ting, men ikke ind i klasseværelset; i frikvartererne må de ikke opholde sig i gangene, men på legepladsen, som ikke må forlades, uden at den tilsynsførende lærer eller lærerinde har tilladt det; dog kan det i meget begrænset vejr tillades, at de er i gangene, men så må den tilsynsførende ikke forlade gangen, og er der uorden af nogen art, må børnene ud.-

Når det ringer ind, begiver børnene sig straks ind i den gang, der hører til deres klasseværelse, og der modtager deres lærer eller lærerinde dem, og først når der er givet tilladelse dertil, går børnene ind i klassen. Den lærer eller lærerinde, der skal have time i nr. 5, må altid være til stede og påse, at børnene færdes med ro og orden på trappen, også når timen slutter.

Den lærer eller lærerinde, der har time i nr. 3, må ved timens slutning påse, at alle børnene forlader gangene, og hun (han) har ligeledes tilsyn på legepladsen i det påfølgende frikvarter.-

Den lærer eller lærerinde, der har time i nr. 1., må ved timens slutning påse, at alle børnene forlader gangen, og hun (han) har ligeledes tilsyn i det påfølgende frikvarter.

Det øvrige tilsyn ordnes på følgende måde:

Skolens leder har tilsyn om morgenen i 10 minutter før undervisningstidens begyndelse og hver dag i frokostpausen i den nye gang; i frokostpausen skal der tillige være en lærer eller lærerinde tilstede i den nye gang, og i gangen i den gamle bygning skal der ligeledes være tilsyn af en lærer eller en lærerinde.

Den lærer eller lærerinde, der har sidste time med I. klasse, skal i tiden fra 1. april til sommerferien følge de børn, der skal ud på hovedvej 10, ud til vejen og påse, at børnene overholder bestemmelserne for færdsel til hovedvej.-

Slagsmål og voldscenke lege er strengt forbudt, der må ikke kastes papir på legepladsen, og beskadigelse af skolens bygning og materiel erstattes af udoveren; er der tale om noget større, indberettes sagen til skoleudvalget.-

Børn, der sidder efter, må ikke være uden tilsyn.

Berning, den 12. maj 1954.

SKOLEKOMMISSIONEN.

Indholdsfortegnelse

Årets gang i Horning og i Veng.....	3
Årets udflugt for de frivillige hjælpere.....	4
Bande-Jens Peter og Hellig-Mons	5
Ringridning	5
Vi tænder blus, Valborgaften	8
Bavnehøjene og den falske varsel i 1848	9
Landevejskiosker	10
1864 - En soldats dagbog.....	12
1864 - Nr. Vissing mister en søn	19
1864 - Mesingsoldat i fangenskab	20
Bakkeskolen fylder 100 år.....	21
Familien Fink i Horning	27
Vestergårds sidste forår.....	32
En kirkesti fra Jeksen til Adslev	34
Horning og Veng for 100 år siden.....	35
Horning og Veng for 50 år siden.....	37
Praktiske oplysninger.....	39

Fotos: Hvor fotograf ikke er oplyst, er fotos fra arkivernes gemmer eller arkiverne har selv været ude med kamera.

Forsiden

Horning Ægeksport blev grundlagt af Alfred Fink engang i 1930'erne i forældrenes hus på Adslevvej 22. Virksomheden lukkede i første halvdel af 1940'erne.

Læs mere side 28 og 31.

Årets gang i Hørning...

Af Kjeld Nielsen, Hørning.

Udstillingen med Fink-familien på Arkivernes Dag den 9. november 2013 gav rekorddeltagelse i Hørning. En del af deltagerne var ganske vist Fink-familie, men alligevel!! Dejligt at se så mange gæster i arkivet til udstilling og kaffebord.

I efteråret 2013 donerede A.P. Møller-fonden et beløb til udvikling og forbedring af Arkibas, som er det registreringsystem, der anvendes af alle lokalarkiver i landet. Det skulle betyde, at vi sidst på året 2014 får et nyt system at arbejde med, men det betyder også, at vore registreringer bliver tilgængelige for enhver på internettet. Det vil altså sige, at man kan se, hvilke dokumenter, billeder mv. vi har i arkivet. Billederne kan ses på skærmen efterhånden, som vi får dem scannet og lagt ind.

Disse ændringer stiller også krav til de frivillige, som laver registrering og scanning. Nu skal oplysningerne gerne være forståelige og brugbare for alle og ikke bare for arkivpersonalet. Der er også noget med rettigheder til at vise materialet, som vi skal have styr på. Vi må nok forvente, at vi ikke har alt materiale klar til offentliggørelse på en gang.

Vi har i årets løb fået udskiftet en del af vores edb-udstyr, da det gamle ikke var tidssvarende mere, og derfor ikke måtte anvendes på internettet. Det er som regel sket efter princippet, at museet og støtteforeningen betaler hver en halvdel. Vi kan så glæde os over, at så mange medlemmer bakker op om foreningen, så vi har økonomi til at skaffe ordentligt udstyr til de frivillige hjælpere. Hjemmesiden med vores registreringer bliver arkivernes "ansigt" i fremtiden, så derfor prioriterer vi dette arbejde højt.

Andre opgaver i 2014 har f.eks. været Bakkeskolens 100 års jubilæum, hvor arkivet har leveret billeder mv., og der er også en artikel i dette skrift. Vi har endvidere haft besøg af en skoleklasse, som havde 50 års jubilæum, og også her kunne vi finde noget at vise frem. Socialdemokratiet i Hørning har ligeledes 100 års jubilæum i år, og her viste det sig, at vi havde protokollen fra det første møde i 1914!!

Fra støtteforeningen og fra arkivet skal her lyde en tak for godt samarbejde til Skanderborg Museum og Skanderborg Historiske Arkiv. Også en tak til de frivillige hjælpere i Veng og Hørning, som står for det praktiske arbejde i hverdagen. Og sidst men ikke mindst tak til støtteforeningens medlemmer, hvis antal øges hvert år. Det er jer, der gør det hele økonomisk muligt.

... og i Veng

Af Erna Bachmann, Hårby

2014 var året, hvor vi for alvor kom i gang med den digitale registrering af dokumenter og billeder. Vi har deltaget i 2-3 møder om arkivsystemet Arkibas i Åbyhøj. Maskinparken er udskiftet med nye Pc'er og skannere, og vi har fået hjælp fra Horning og Skanderborg, når vi har haft behov for vejledning om dette eller hint.

På Arkivernes Dag i november 2013 viste Allan Faurskov fra Nørre Vissing en diasserie om sine detektorfund, men også fysisk havde han medbragt fund, som interesseret blev studeret af de ca. 35 fremmødte. Arkivet har desuden haft fremvisninger og foredrag om Veng Kirke og en enkelt aften på Sophiendal, hvor godsets historie blev fortalt. Vi har desuden samarbejdet med Veng Kirke om Valborgaften, som omtales i årsskriftet, og vi har sammen med kirken deltaget i kommunens kultur-nat-arrangement, hvor vi i fællesskab arrangerede en "munkeaften" med spisning i Sognehuset med retter efter opskrifter fra 1100-tallet. Arkivet havde desuden arrangeret en lille udstilling. Der var 40 deltagere i den lune og mørke efterårsaften.

I årets løb har arkivet modtaget flere indleveringer, store og små. Tak, for at I husker på arkivet og ikke bare smider væk.

Tak til alle medhjælperne, uden jer var det ikke muligt at drive arkivet.

Årets udflugt for de frivillige hjælpere

Af Kjeld Nielsen, Horning.

I år var vi 24 deltagere i studieturen, der gik til Fussingø og Spentrup den 17. juni 2014, og som skulle afslutte emnet fra sidste års tur, nemlig Steen Steensen Blicher. Vi begyndte med morgenkaffe i arkivet i Horning, før turen gik nordpå.

Undervejs så vi Fussingø Slot, hvor vi blev vist rundt, både ude og inde. Der er stadig rester fra det første slot (eller borg) fra 1500-tallet. Så var det tid at spise den medbragte frokost på en rastepads, og heldigvis var vejret med os, så det var rart at sidde ude.

Omkring kl. 13:30 var vi i Spentrup, hvor vi blev modtaget og vist rundt i kirken og ude ved de forskellige gravsteder. Det var egentlig noget vi ikke var forberedt på, da vores aftale var kl. 14 i Malvinas Hus, som er en mindestue for Blicher. Men det var rigtig godt på denne måde.

Sidste punkt på programmet var eftermiddagskaffe på Hvidsten Kro. Og her var der også lejlighed til at se på kroens forskellige bygninger, bl.a. en Blicherstue, hvor der på væggene er malerier, som fortæller en historie om Blicher.

Bande-Jens Peter og Hellig-Mons og striden om en markvej

I Ostjyske folkeminder har vi fundet denne lille historie, skrevet af M. Sørensen, der udvandrede til USA. Han var en flittig skribent, der sendte mange historier over Dammen fra sit hjem i Minnesota om sin hjemstavn. Han begyndte sin skolegang i Jexen skole i begyndelsen af 1870'erne.

Ude på Mjesing Mark boede to Naboer, "Bande-Jens Peter" og "Hellig Mons", men de kom ikke godt ud af det med hinanden. Trods sin paatagne Hellighed var Hellig-Mons kivagtig og trættekær.

Der gik en Markvej langs den ene Side af hans Mark, og den vilde han have afskaffet, men interesserede Naboer protesterede.

En Dag var Bande-Jens Peter ved at køre Tørv hjem. Da han nu kom kørende ad den omtalte Markvej, saa Hellig-Mons' Kone ham komme. Hun sprang ud og kastede sig tværs over Vejsporet, idet hun kvildrede op til Bande-Jens Peter, at nu kunde han prøve at køre over hende med sit Tørvelæs, om han vovede det.

Det gjorde han naturligvis ikke, men han udgød en Strøm af "Sprogets vilde Skud" over det gale Kvindemenneske, hvilket dog ikke syntes at indvirke paa hende. Saa maatte han køre udenom, thi hjem skulde han med Tørvene.

Ære være de gamle Veje og Stier. De var Færdselsaarer, som førte fra Hjemmet ud i den omgivende Verden. De er rester af Kulturminde fra vore Forfædres Dage, og de bør ikke udslettes.

Ringridning

Af Erna Bachmann, Hårby

Indtil 1949-50 var der årligt ringridning i Hårby. Der var heste på alle gårde – små brug som store – og byen vrimlede med karle og store børn, der gerne udfordrede hinanden med forskellige konkurrencer. En af de faste traditioner var ringridningen, der foregik i juni måned, hvor bogeskoen var nyudsprunget og lysegrøn.

Traditionen er gammel

Ringridning er oprindeligt en ridderturnering fra middelalderen. Den var en behagelig og ufarlig del af de ellers barske ridderkampe, hvor der kæmpedes med liv og förlighed som indsats.

Fra begyndelsen af 1800-tallet er der beretninger om, at ringridning indgik i landsbyfesterne. Ringridningstraditionen er bevaret i Sønderjylland, Bornholm og på Amager. I Sønderjylland starter ringridningen i juni i de mindre byer og kulminerer med de store ringriderstævner i Sønderborg og Aabenraa i juli. Her dyster ca. 400 ryttere om titlen som ringriderkonge. Folkefesten varer fire dage med ringridning, tivoli, øl og dansetelte.

Reglerne

Ringridning foregår på bane med galger. Rytterne rider mod galgen, hvor en ring er ophængt i en lås mellem galgens stolper. Hver rytter har en lanse, der kan have en længde fra 50 til 160 cm. Rytteren skal på sin hest i fuld galop med lansens forsøge at få ringen på sin lanse.

Ringridningen bliver typisk afviklet i to runder. I hver runde skal hver deltager gennem galgen en halv snes gange. Er der to eller flere ryttere, der har taget det samme antal ringe, skal der være omridning, også kaldet kongeridning. I kongeridningen anvendes en ring med mindre diameter. For hver omgang, der rides, anvendes ringe med stadig mindre huldiameter – ned til 5 mm. Det fortsætter, indtil en rytter ikke får ringen og udgår. Den rytter, der er tilbage, bliver ringriderkonge.

Om Dysten i Hårby fortæller Egon Haugaard Pedersen, Stabelvej 3

Ringridning foregik på forskellige steder: Et år var det på engen ved Hårby Højgård, et andet år på Vestermarken 11, og det kunne også foregå på den mark, der nu hedder Siimtoften. Siimtoften blev udstykket til villakvarter i 2000 og fik navn efter Siimgårdene. Den ene Siimgård er stadig på stedet, nemlig Hårby Bygade 37, den anden Siimgård var på den adresse, der nu hedder Hårby Bygade 39, og hvis jord er udstykket i de småbrug, der ligger på Ryvejen mod Hemstok. Ordet Siim betyder mose. På gamle kort kan vi se, at området er markeret som mose. Men dræning har gjort området beboeligt, og i dag rummer arealet en villaby med mange unge familier. Tidligere græssede ungkvæg og heste på marken, og den vestlige del blev brugt til bl.a. ringridning.

Egon fortæller videre, at det ofte var ungdomsforeningerne, der arrangerede ringridning i Jeksen, Stjær, Mesing, Fiirgårde og Hårby. Der var også ringridning i Skanderborg. Han har selv deltaget i dysterne alle steder i årene fra omkring 1943 til 1947 og er blevet ringriderkonge i flere af årene. I Skanderborg var uniform påkrævet – skærf og skråbånd - i lighed med dem, som faste-

lavnsoldaterne i dag bruger. Men i landsbyerne tog man ikke så strikt på påklædningen, så her husker han ikke at have været i uniform, hvilket billederne heller ikke antyder.

Tv. Egon Haugaard Pedersen som konge med en kransmykket hest. T.h. Søren Kristensen, Svend Würtz Nielsen og Bent "Post". (søn af landpost Vestergaard).

Dagen startede med optog gennem byen med byens drenge løbende bag efter, lidt mere adstadigt fulgt af gårdmændene og de karle, der ikke deltog, og allersidst koner, piger og småbørn. I Hårby var der almindeligvis 15-16 ryttere. Egon red på en af sin fars tre heste, Claus, der var en rolig og skikkelig hest. I 1946 og 1947 blev han konge i Hårby. Hesten fik blomsterkrans om hovedet, og rytteren fik en præmie.

Her er den på engen ved Hårby Højgård at dysten står, og året er 1946 eller 1947.

Egon husker ikke præcist, hvad præmierne var i Hårby, men han fik et år i Skanderborg 100 kr. som var en gevaldig stor sum på den tid, et andet år var præmien en solvcigaræske og et tredje år et skrivebordssæt. Men æren var større end præmierne.

Traditionen i Hårby og omegnsbyerne "døde" omkring 1950, da den grå Ferguson vandt indpas på gårdene, hestene forsvandt og ligeledes de fleste af karlene.

Vi tænder blus – Valborgaften

Af Erna Bachmann, Hårby

I Veng Klosterkros have har der engang været en helligkilde, men den er som mange andre kilder drænet væk. Imidlertid lever historien om den endnu her i 2014. Den blev genfortalt valborgaften - den 30. april i år – i kroens have, hvor man var samlet omkring valborgbålet, en gammel skik, som i Veng er blevet taget op igen, og som trak "fulde huse" – også til det efterfølgende traktement i kroens have med kakao og boller.

Skikken med blus valborgaften er en meget gammel hedensk skik. Man fejrer, at vinter afløses af sommer, træerne pyntes med lysegrønt løv, og de lyse nætter begynder. Det er en århundredlang tradition at tænde blus, drikke brændevin og more sig løssluppet denne aften. En præst klagede for nogle hundrede år siden til sin biskop, at "af de piger, der valborgnat går i skoven, kommer knap en tredjedel tilbage med æren i behold". På valborgaften våger man for ikke at blive overlistet af de underjordiske kræfter, der tændes bål på højene, bavnehøjene. Naturens lægende kraft, frodigheden, jordens vækster, alt emmer af urkraft en valborgaften. Man tændte bål for at rense sig for

synder, kastede sine dårligdomme ind i bålet, hvor flammerne, der oplyste alle ansigter i kredsen, varmen, samværet, gav en egen ildmagi. I Nr. Vissing fortælles det, at karlene, når bålet var ved at være brændt ned, som en manddomsprøve sprang over bålet, hujende og måske mere eller mindre berusede

Sct. Annes kilde

Om kilden i kroens have fortæller sagnet, at den havde helbredende kræfter. Besøgte man den og drak af dens vand eller badede i vandet, kunne man blive kureret for sine sygdomme. Særlig to aftener var vandet virkningsfuld, nemlig mellem vinter og sommerhalvåret, som er aftenen før Sct. Valborgsdag, og ved midsommer, Sct. Hansaften. Disse to aftener, den 30. april og den 23. juni, flokkedes folk omkring kilderne, ikke kun den i Veng, men mange andre steder i landet, hvor der var hellige kilder. Blandt andet også ved en kilde, der var på engen ved Stjærvej 41 mellem Søballe og Stjær.

Om kilden i Veng siges det, at forsøgte man at stoppe den, ville man blive blind, hvilket også skete for den mand, der drænede jorden omkring kilden. Han blev blind. Et andet sted står der, at der ville udbryde kvæggpest, hvis kilden blev stoppet. Også den spådom gik i opfyldelse, idet der udbrod mund- og klovsyge i sognet.

Sct. Anne var Jomfru Marias mor, Jesus' mormor. Kilden fik navn efter hende, sandsynligvis af de benediktinermunke, som byggede klosteret i Veng.

Sct. Valborg

Aftenen er opkaldt efter en engelsk prinsesse Valborg, der var født i 710 i Wessex i en børnerig familie, og som døde i Tyskland i 779. Hun levede som nonne i klosteret i Heidenheim og blev helgenkåret 1. maj, hvor dagen fik navnet Valborgdag. Og det er altså aftenen før Valborg dag, valborgaften, vi nu igen i Veng har taget den gamle tradition op med bål og sammenkomst.

Bavnehøjene - og den falske varsel i treårskrigen 1848

Øst for Låsbyvejen - lige ved skellet til Låsby sogn - finder vi Opshøj. Her blev der tændt bavn i gammel tid, så man i ufredstider kunne advare om fjendens fremrykning. Man skulle tro, at bavn blev tændt på Bavnehøj, som ligger i nærheden, men det var Opshøj, der var med i den kæde af høje ned gennem Jylland, der varskoede om ufred. Man tændte bål, der kunne ses på den næste høj i kæden, denne tændte derefter bål, som så kunne ses på den følgende høj og så videre hele vejen op og ned gennem Jylland. På den måde

kunne der hurtigt gives besked om fjendens fremrykning, så man kunne være forberedt.

Alfred Kaae skriver i "Låsby Sogn" fra 1948, at Rasmus Rasmussen fra Skovsrod har fortalt, at man i 1848 – i treårskrigen mod prøjserne – havde pligt til at holde vagt ved bavn på Opshøj ved Nørre Vissing Mølle. Vagten deltes mellem folk fra Låsby, Flensted, Jaungyde og Nørre Vissing. På højen skulle der altid være et læs halm og noget træ, så man hurtigt kunne få blus på bålet, når man kunne se ild fra en høj i Dover sogn, hvorfra man igen kunne se Ejer Bavnehøj.

Han fortæller, at der i Låsby var en karl, som tog en flaske brændevin med sig, da han skulle holde vagt på Opshøj sammen med en karl fra Nørre Vissing. Da de havde drukket brændevinen, kom de i tanker om, at det kunne være sjovt at se, om de kunne få det til at brænde på Sorring Loddenhøj, hvor den næste post var. De kunne jo prøve med lidt af halmen og træet. Der ville jo være nok, om der rigtig skulle blusses for alvor. De to karle tændte altså et lille bål og det lykkedes til fuldkommenhed. Vagterne på Loddenhøj så straks blusset og tændte deres bavn, straks efter brændte det også på Troldhøj i Gjern sogn, og man sagde, at det brændte med falsk alarm fra Skagen til grænsen.

Landevejskiosker

Af Erna Bachmann, Hårby

Langs landets landeveje opstod der i 1950'erne små is- og slikkiosker, hvor trafikanterne kunne lække sig med en is, sodavand eller slik. Bilen var – om ikke hver mands eje – blevet almindelig, og familierne kørte søndagsture. Turismen var i sin vorden, og ved mange landeveje og i landsbyer skød de små kiosker op, små træhuse, hvor husmoderen kunne tjene en lille skilling til husholdningen. Kvinderne var

Holger Andersen foran iskiosken på Låsbyvej 93 i 1955

så småt begyndt på arbejdsmarkedet. I byerne var der børnehaver, men sjældent på landet. Kvinderne her var derfor bundet til børnepasning og husarbejde, men en lille kiosk kunne de passe og dermed tjene lidt til familiens underhold. Vi har i Veng arkivet i 2014 fået indleveret et foto af iskiosken, der lå foran huset på Låsbyvej 93, og som passedes af Edith Andersen, kaldet Moster Edith og hendes mand Holger. Deres søn Kaj Andersen fortæller, at kunderne ringede på en klokke, og så kom Edith springende. Vareudvalget var is, sodavand og slik.

Der var landevejskiosker i

Nr. Vissing: Høvervej

Låsbyvej 149, Marie og Jens Leth Andersen

Veng: I Veng fungerede kroen som iskiosk, der var en klokke man ringede på, og så kom Asta Jensen og ekspederede ud af et vindue med glasskydedør.

Hårby: Låsbyvej 93, Edith og Holger Andersen (billede)

Horning: Skanderborgvej 3. (se billederne)

Jeksen: Turisthotellet Allegade 36, Karen og Leo Madsen i 1950'erne

Adslev: Slikmutter i 1943

Arkivet hører gerne, såfremt der har været flere iskiosker i vort område.

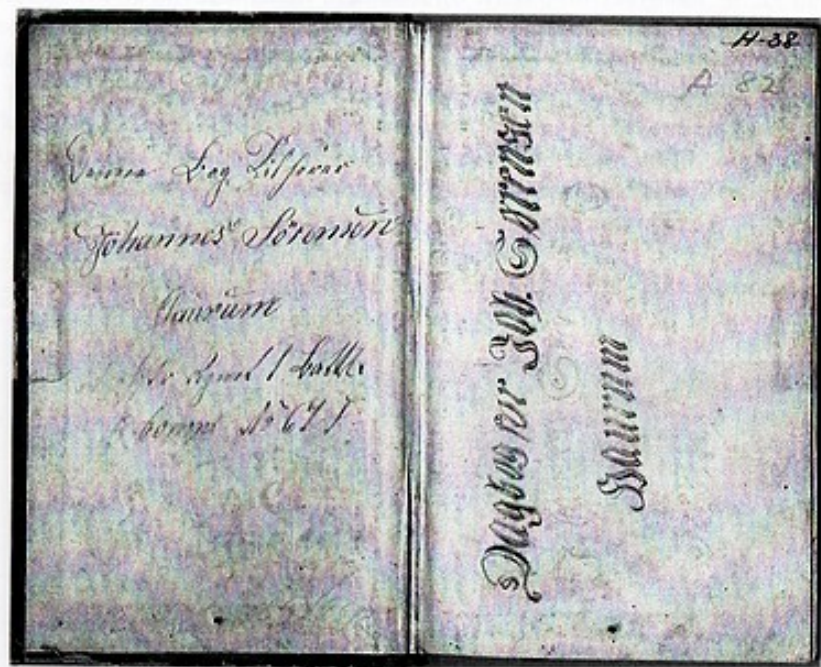
Til venstre Karen Zaupper og til højre Agnes Grosen, som ejede eller bestyrede kiosken i Horning. Den lå mellem Skanderborgvej 3 og nr. 5. Billederne er fra ca. 1950

En soldats dagbog fra 1864

Af Karl Otto Frost, Horning

I efteråret 1863 fik mange unge danske mænd indkaldelse til soldatertjeneste. Anledningen var, at det trak op til krig mellem Østrig/Preussen og Danmark om Slesvig-Holsten.

Vi har på Lokalkivet i Horning en dagbog skrevet af en menig soldat, der var med, da fædrelandet skulle forsvares. Hans navn er Johannes Sørensen fra Jensgaard i Hem. Dagbogen er afleveret til Lokalkivet af vognmand Michael Sørensen i Mesing i 1990, han var barnebarn af Johannes Sørensen.

Forst nogle fakta om Johannes Sørensen. Han blev født den 5. august 1840 på Haurum Mark, Hornborg Sogn, Skanderborg Amt. Forældrene var skolelærer Søren Johansen og Marie Christensdatter. Mellem 1845 og 1850 flyttede familien til en gård i Voerladegård, hvor Johannes boede hjemme sammen med fire søskende. I 1860 var faderen død, og Johannes var gårdbestyrer for

moderen. Senere blev Johannes tjenestekarl på en større gård, Jensgaard, i Hem. Her var han til efteråret 1863, da han blev indkaldt til soldatertjeneste.

I det følgende vil vi med dagbogen som kilde forsøge at give et indblik i Johannes Sørensens dagligdag som menig soldat i 1863-64.

I efteråret 1863 fik han indkaldelse til at møde i Randers den 1. december 1863, hvor han fik tildelt nr. 34 i 1. kompagni. I løbet af dagen og den næstfølgende dag fik han udleveret uniform og øvrig udrustning, og om aftenen pakkede han sit civile tøj og sendte det til Hem. Natten mellem den 2. og 3. december stillede de til afrejse på banegården i Randers. Herfra kørte de til Aarhus, hvor de straks marcherede til havnen, hvor dampskibet Dania ventede på dem. Johannes skriver:

”...vi marserede strags ned til Havnen hvor vi kom ombord paa Damskibet Dania. Vi var 845 Mand reisen begynte med det samme, vi vidste ikke hvorhen, men Søfolkene fortalte os at vi skulle til Kiel. Paa Skibet maatte vi næsten staae op den hele dag fordi der var saa mange, alligevel gik det godt i forstningen, men da det blev op paa dagen Rejste vinden sig og da det blev hen mod Aften blev der storm, en stor deel blev Syge og jeg begynte at kjede mig og vente efter at komme i land, men det blev endnu haardere og lidt ud paa Aftenen begynte Skibet at gyngte saa at det nær havde kæntrret alle begynte at jamre sig men Capitainen raabte ”kun frisk mod mine raske gutter vi kommer nok iland”, men kort efter hørte jeg han var nær ved at opgive modet, vandet slog over saa at vi blev vaade fra det øverste til det nederste og jeg hørte de sagde vi havde 6 Miil tilbage, jeg Bad til Vorherre, at vi maatte beholde livet og dermed lagde jeg mig rolig hen indtil vi naaede Kiel om Aftenen Kl. 11. Da vi kom iland stod der nogle af 8. Batt. som skulde vise os i Quarteer jeg var vaad og stiv af kulde saa jeg næppe kunde gaae, men Quarteeret var ikke Langt borte og vi var 8 Mand som kom i Quarteer hos en Skomager hvor vi havde det ret godt om Natten ...”

Herefter gik det videre med tog, Kiel – Elmshorn – Glückstad. Dagene gik med vagter og patruljer langs Elben. Efter ni dage marcherede de 3½ mil til Elmshorn, hvor de var i tolv dage. I dagbogen beskriver han julen således:

”... liden frihed og især til sidst, vi var der kun 12 dage og de sidste 3 var jeg paa vagt hele tiden, men saa blev jeg fri kl. 3 den dag det var Juleaften kl. 5 maatte jeg stille igjen og staae paa gaden til kl. 8 nu var vi fri til kl. 8, om Morgenen saa skulde vi reise. Kl. 9½ drog vi fra Elmshorn uden 8. Comp. som var paa vagt den blev til Exekutionen kom. Da vi var kommen udenfor Byen gjorde vi holdt og Rgmts. Kommanderen gjorde os opmærksom paa at der forestod os en Dagsmars paa 4 Miil og han haabede at de ikke skulde samle os op paa Landeveien som Børn og Gamle Kjællinger, men at vi skulde udholde om det ogsaa var strenge. Derpaa drog vi af sted vi maatte næsten Løbe og

veien var daarlig, da vi naaede Hornerkirchen fik vi hvil 1 Time og derpaa tog vi af sted igjen, da vi kom til Vrist havde vi reist 4 Mill og der blev vi indquarteret, 8 Comp var kommen der med Jernbannen for vi og de tilligemed efter var kommen til Kellinghusen i Vrist havde vi det godt den Nat, vi laa 16 hos en gaardmand som selv havde været med i forrige Krig men som Fjende ...”

Dagbogen beskriver herefter, hvordan hans kompagni flyttes rundt, hvordan og hvor de bliver indkvarteret, om forplejning, arbejde på Dannevirke og eksersits. At det har været hårdt arbejde, vidner beskrivelsen også om. Den hårde vinterkulde, opbrydning af is på Slien, skansearbejde på Dannevirke og som det værste, øvelse med at løbe med fuld oppakning og klatre over det ene gærde efter det andet, indtil de blev våde af sved og derefter kom til at fryse. Om aftenen var det også koldt i deres indkvartering, så de måtte gå frem og tilbage på gaden for at holde varmen.

Omkring 1. februar rykkede krigshandlingerne nærmere Johannes Sørensens enhed. Fjenden rykkede over Ejderen, der kom en såret hest og en såret dragon, men Johannes mente det bedst at blive ved sine folk og gøre sin pligt, så ville krigen nok ikke vare så længe, for han mente, at fjenden ikke kunne passere Dannevirke. Det var imidlertid ikke krigen, men influenzaen, der gjorde Johannes ukampdygtig en tid. Han skriver:

”... nu begynte Koldfeberen at ryste mig og jeg maatte paa Lasarettet, der var jeg i 2 dage saa blev jeg sendt med 1 vogn til Flensborg hvorpaa der var 4 Østerigere 3 Saarede og 1 Fangen og der var kun 1 Mand med til at bevogte dem, da vi kom til Flensborg blev Østerigerne Sat af ved Lasarettet og jeg blev kjørt ned til Marine Skolen hvor jeg laa om Natten tilligemed en deel flere Syge. Hen om Formiddagen kom vi op og ombord med Dampskibet Albjon til Sønderborg der sad vi først ude paa Slottet en par timer derefter blev vi indquarteret i Byen jeg blev vist uden for byen eet Huus hvor der laae nogle af 13. Rgmt. Det var et simpelt quarter, om Morgenen stillede vi ved Slottet igjen og derfra blev vi kjørt til Augustenborg der fik jeg nu Feberen standset, men det varede nogle dage inden jeg Blev rask igen. Den 12. kom jeg ud af Lasarettet og jeg var endda ikke saa ganske rask jeg havde nok hørt at Regimentet var paa Als men jeg viste ikke hvor og jeg gik derfor ind til Sønderborg og meldte mig paa Pladskommandantskabs kontoret der fik jeg at vide at Rgmtt. laae ½ Miils vei udenfor Augustenborg. Da det nu var aften og stærk Sne weier turde jeg ikke vove mig af sted derud inden den næste dag. Jeg gik nu omkring i Byen, endelig traf jeg et sted hvor jeg fik noget at spise som ellers snart ikke var til at faa paa grund af de mange Soldater, som laa der, men nu var det lige saa galt med Natteleiet. Jeg var flere steder, men alle sagde at de kunde ikke have mig omsider traf jeg sammen med nogle

trænconstabler, som heller ikke havde Huuslye, en gammel Kone viste os ind i et Huus hvor vi ogsaa fik lov til at lige Natten over der man gjorde sig al uleilighed for os han skaffede os halm og da de andre saa hentede deres dækner (deres Heste stod ude paa Slottet) saa Sov vi meget godt. Efterat jeg havde spist noget brød om Morgenen tog jeg mit Toi og marserede efter Notmark hvor jeg var viist hen af Commandantskriveren, men da jeg kom til Almsted traf jeg nogle af 5. Comp., som viste mig hen til Officereren, der var nu ikke andre end Capt. Stagemeyer og Leutnt. Uldall, disse spurgte mig om jeg nu var kommen mig og fortalte mig at der var falden mange, hvilket jeg allerede havde hørt mens jeg laa paa Augustenborg tilligemed returden fra Dannevirke ...”

Den følgende tid går med march til Sønderborg igen og videre med dampskibet Zampa til Fåborg, derfra march til Strib og færgefart til Fredericia.

I dagbogen beskriver Johannes igen hvor og hos hvem de indkvarteres og om forplejningen, der varierer meget. Fra Fredericia fortsatte marchen mod Vejle, hvor de gjorde holdt på Kirketorvet, hvor byens borgere forsynede dem med mad og drikke, ”så meget som vi ønskede”. De næste dage gik i og omkring Vejle. Fjenden var her tæt på, idet han skriver om indbringelse af to mistænkte spioner og tre tilfangetagne østligere. Vi er nu nået til den 7. marts 1864, om en træfning i Vejle og tilbagetrækning fra byen skriver han:

”... kom vi paa vagt nede i Gyllings Gaard og da vi havde været der omtrent i 24 Timer Blev jeg af Leutntn. sendt hen til Commandeur Sergeant Skobyus som ordonants. Da jeg kom ud paa gaden saa jeg 3 af vores Dragoner kom med 3 Østerigere som var fangen, og kort efter at jeg var kommen hen til Commandeur Sergenten blæste Generalmarchen, nu Blev alting pakket i Comp. Kassen og en mand tilligemed mig skulde nu Bringe den udenfor Byen og nordpaa saa at den var i Sikkerhed. Norden for Byen fik vi den paa Baga-gevoغن og da vi havde seet at den var ovenfor Skoven vente vi om igjen til vores afdeling jeg gik nu en gjenvej i gennem Gaarden hvor jeg laa i Quarter og efter at jeg der havde faaet noget spise gik jeg hen til min afdeling. Kort efter at jeg var kommen der blev vi kommanderet hen paa et Loft i den Sydlige Huus ved Broen, for der igjennem Vinduerne at fyre og standse dem ved Broen, vi var slet ikke godt til mode over denne plads, vi troede enten at Blive Skudt eller fangen hver man, men den gode Gud var med os og de fleste kom lykkelig derfra efter at jeg havde skudt nogle skud blev der raabt vi retireer alle vilde ned af den snevre Trappe, jeg blev en af de sidste og nu løb jeg hen til Kirketorvet og ned ad Grønnegade, da jeg kom til mit Quarter kunde jeg ikke løbe længere, jeg maatte rive Tynister af og nu løb jeg ned igjennem Gaarden og den anden vej jeg naaede Leutnanten og fulgte nu med

ham op i Skoven. Da jeg løb over Kirketorvet saa jeg Raadhuustorvet heel besat med Fjender og da jeg kom til Storgaden var Fjenden der et paa Favne Borte for mig. Oppe i Skoven stod vi godt dækket i en huulvei paa veien efter Bredballe her blev vi, til der blev blæst Retirer og da Dækkede vi den venstre Flanke langs med Skoven over paa Bredballe hvor vi laa i Kjæde, der blev der skudt efter os med Granater men uden held, der faldt ikke en skjøndt der næsten kom lige saa mange skud som der var mand først da det var aften holdte Skydningen og vi kom af sted efter Horsens. Skjønt vi var trætte maatte vi ud til Hansted, der dækkede vi os med noget Halm. Da vi havde faaet lidt at spise og sovede i en 3-4 Timer saa kom vi op at stille og der blev seet Efter hvor mange der var tabt, da det var efterset og vi havde faaet uddelt natural Forplejning lagde jeg mig igjen for at sove men efter 1 Timestid kom der ordre vi skulde til Horsens igjen, der traf jeg min Hosbonde Hans Sørensen i Hem han lovede at sende mig noget toi, da jeg fortalte at jeg havde forliist alt mit i Slaget..."

De lå så i Skanderborg nogen tid, hvor Johannes bl.a. traf sin ven Niels Peter fra Hem, der var sendt til byen med tøj og mad til Johannes. Niels Peter fik en hilsen med hjem til Hem, hvorefter Johannes blev indkvarteret i skolen med 150 andre soldater.

Marchen fortsatte via Låsby og Hammel til Langå, hvor de kom med toget til Viborg og videre til Skive. Dagbogen fortæller igen om de mange forskellige indkvarteringssteder og forplejningen, men den fortæller også, at Johannes møder sin storebror i Vindelev, og det overrasker ham. Der kom nu ordre om, at 100 mand skulle stille straks, og selvom Johannes ikke meldte sig, så kaldte løjtnanten ham alligevel frem. Denne styrke rejste nu med dampskibet Aalborg til Lemvig, hvor befolkningen modtog dem som "store herrer". De blev kort rundt i byen i fjedervogne, og musikken spillede både på torvet og udenfor byen. På Sundgården på Thyholm blev de sat til at bygge en skanse. Efter ti dage blev de igen sejlet til Lemvig, hvor der igen var arrangeret storslået modtagelse.

De blev på vogne kørt videre til en kro tæt på herregården "Vaarsborg" (Nørre Vosborg). De marcherede fra kroen til herregården. Mange steder var der hejst flag, og folk gik med hvide og røde bånd på brystet. På Nørre Vosborg blev de fyrsteligt beværtet med mad og drikke, og herskabet bad dem synge nogle sange. Men ak! Løjtnanten havde sine ordrer, og de skulle videre straks samme dag, endnu fire mil. Herskabet havde givet nogle skjorter og uldtoj til dem, der manglede. Derefter blev der råbt tre gange hurra for herskabet og soldaterne drog videre til Ringkøbing, denne gang i vogne der holdt

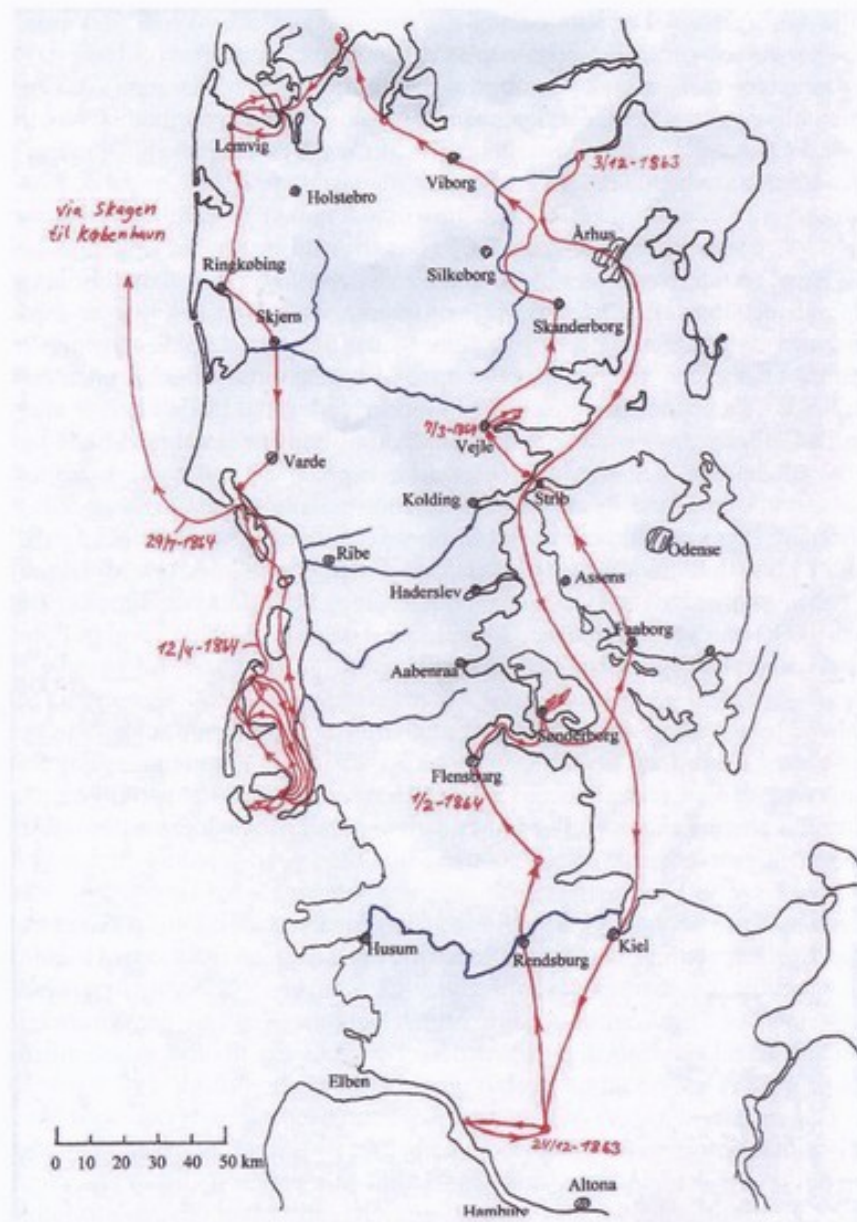
udenfor herregården. Fra Ringkøbing gik turen videre over Tarm til Varde, hele vejen med vogne. Altså ikke så anstrengende som marcher.

I Varde blev de igen budt velkommen med hurra-råb, men her måtte de dog hverken blive indkvarteret eller lægge uniformen, da fjenden var tæt på. Nogle kom straks på vagt, resten i "Staae-kvarter", altså højeste beredskab. Om afrejsen fra Varde skriver Johannes i dagbogen:

"... om Morgenen stillede vi igjen paa Torvet til Afreise. Nogle Damer gav os noget Skraa, da det var skeet blev vi kommanderet hen til en Conditor som gav os alt det Puns vi ville drikke. Sangforeninge og Borgerne mødte med deres Faner og Sangforeningen Sang flere Sange for os. Da der havde varet 1 Times tid, marserede vi igjennem Byen og Musikken spillede foran, uden for Byen holdt nogen som kjørte os ned til Hjerting, Musikken fra Varde var med og spillede for os. Da vi var kommen der til kom Captain Hammer i Land og bød os velkommen, der efter gav de os fri 1 time og det var forbi, kom der nogle vogne som kjørte os ud til Fartoiet som Seilede os ud til Dampskibet Limfjorden. Da vi var kommen ombord blev der fyret nogle kanonskud og saa seilede vi bort intil vi kom til List, der laa vi stille en Times tid. Vi fik nu noget spise ombord og saa seilede vi videre, uden for Sild kaste vi anker og der laa vi Natten over. Den næste morgen, den 1ste April Seilede vi op til Föhr og kom i land ved Wyk hvor vi Blev indkvarteret..."

De næste ca. tre måneder går med at flytte rundt mellem vadehavsoerne Sild, Föhr og Amrum og til slut Romø, Manø og Fanø. For at komme til og fra Manø måtte de i alt vade 2½ mil i mudret/leret havbund ved ebбетid, i alt ca. 17 km. Turen til Fanø foregik med båd til Sønderho og videre til Nordby. Dagbogen slutter således:

"... den næste Morgen kl. 8 var vi ved Skagens Fyrtaarn og om Aftenen kl. 11 ved Kjobenhavn der laa vi paa Reden til om Morgenen saa kom vi iland paa Langelinie og marserede op i Byen til Kongens Nytorv og Gardens Reserve men Der fra kom vi ud til Kastelet og kom til at lige paa Kasernen der vi havde meget Frihed og gaae derfor op i Byen til at forslaae tiden med..."

Kortet beskriver den rute, som Johannes Sørensen fortæller om i dagbogen

Og til allersidst:

*"Hvem som finder denne Bog
Bedes strags at sende den med
Posten til Gaardmand
Hans Sørensen i Hem pr.
Skanderborg, gjør han det ikke, da
vil han ingen velsignelse have deraf.*

*Johannes Sørensen
Haurum"*

Hvordan det siden gik Johannes Sørensen fortæller folketællingslisterne lidt om. I 1880 var han gårdejer på Jensgaard i Hem, den gård han tjente på inden soldatertjenesten. Husstanden bestod da foruden mand og kone af seks hjemmeboende børn, tre tjenestekarle og tre tjenestepiger. I 1890 var der syv hjemmeboende børn.

Den 2. oktober 1895 døde Johannes Sørensen, 55 år gammel på Jensgård.

1864 – Nr. Vissing mister en søn og en anden må i fangenskab

Veng Lokalarkiv har også i annalerne små historier om lokal deltagelse i krigshandlingerne i 1864. Om Højgård i Nr. Vissing skriver den nuværende ejer Carsten Munk Pedersen bl.a. i "HISTORIENS SPOR i Veng og Mesing sogne" om sin familie (i uddrag):

"Højgård kan føre sin historie i samme slægt tilbage til 1829, hvor Niels Jensen køber ejendommen, der er et meget lille boelsted ved navn "Birkesig". Niels Jensen blev gift med Maren Sorensdatter fra Jaungyde. De første mange år på Birkesig levede de under trange kår, men med flid og sparsommelighed klarede de to den enorme byrde, der var forbundet med aftægtskontrakten til den tidligere ejer og hans kone, der levede i hele 19 år efter afhændelsen af gården. Efter de gamles død begyndte det så småt at gå fremad. Ejendommen voksede lidt med små jordlodder, der blev købt og byttet. Desværre døde Maren fra mand og to sønner i 1861, hvilket gav et stort savn.

I 1864 gik det så helt galt igen. Begge sønnerne blev indkaldt og deltog i slaget ved Dybbøl i 1864, den ældste faldt, men den yngste **Jens Nielsen** vendte tilbage efter en tid i fangenskab i Østrig. Det var Jens' forlovede, Ane Elisabeth Sørensen Munk, der tog til Østrig og fik ham fri af fangenskabet.

Jens Nielsen var en god handelsmand, der hjalp sin gamle far med ejendommen. De købte sammen flere jordlodder. I 1865 overdrager den gamle Niels Jensen "Birkesig" til Jens Nielsen og Ane Elisabeth Sørensen Munk, og så går det godt i en del år. De får sammen tre sønner. Jens køber flere og flere små jordlodder op, og det er ham, der omdøber Birkesig til "Højgaard".

Det var Jens Nielsen, der samlede og skabte det grundlag, der står den dag i dag, dog nu kun med en enkelt original bygning tilbage, nemlig kampestensbygningen langs Vidkærvej. Oprindeligt byggede Jens Nielsen Højgård med kampesten, bindingsværk, stråtag og staklade".

1864 – Mesing – også her måtte en af byens sønner i fangenskab

På kirkegården i Mesing står en sten, der er placeret på familien Brandts gravsted. Navnet er Peder Kristian Jørgensen. Navnet giver ikke umiddelbart tilknytning til familien, men en tilknytning kan også have anden årsag end blodets bånd. I det her tilfælde er der tale om en karl på gården Arnelund, der har tjent familien trofast igennem tre generationer. Familien har overladt Lokalkivet i Veng hans sirligt håndskrevne levnedbeskrivelse, som han har sendt til Ordenskapitlet i 1927 med en tak for den dannebrogorden, han netop havde modtaget for "lang og tro tjeneste".

Vi lader Peder Kristian selv fortælle: (i uddrag):

... I Efteraaret 1863 blev jeg indkaldt til at møde i Randers og rejste derfra til Slesvig, hvor jeg var til den 3. Februar 1864, jeg var da med ved Slaget ved Dannevirke, hvor jeg blev taget til Fange og ført til Magdeburg, hvor jeg var i

½ Aar, jeg blev da sendt hjem. Da jeg saa havde gaaet og summet mig lidt fik jeg Plas på Ranzausgave ved Skanderborg og har da opholdt mig forskellige Steder i Skanderborg Egnen til i 1885, jeg kom da til Arnelund i Mjesing, hvor jeg med forskellige mindre Mellemrum har opholdt mig siden ved 3 forskellige Husbonder, først ved J. Kirkegaard, siden hans Søn og nu sidstes Svigersøn Ole Brandt. Men har i flere Aar selv ejet mit Hus. Paa Grund af min høje Alder er mit Arbejde ikke meget vær, men som påskjønnelse for lang og tro Tjeneste gaar jeg hen på Gaarden hver Dag og spiser min Middagsmad, hvad jeg er meget glad for da jeg ingen Hustru har. Jeg takker mange Gange for Dannebrogskorset. Ærbødigt Peder Kristian Jørgensen".

Bakkeskolens 100 års jubilæum

Af Stig Johnsson, Horning

Lærer Ellen Riisberg har skrevet sine erindringer om bl.a. sin tid i Hornings skolevæsen. Horning Lokalkiv har plukket i dem og bringer her i uddrag nogle af hendes erindringer suppleret med nyere og ældre materiale, som findes i arkivet.

Horning sogneråd bestemte i løbet af foråret 1912, at den gamle skole på Vestervej var ved at være for lille og utilstrækkelig. Så i løbet af efteråret startede man med at bygge en ny skole på Skanderborgvej. Skolen stod færdig og blev indviet den 7. januar 1914 og fik navnet Horning Skole.

Horning Skole i 1914

B2524

Efter at have fungeret udmærket i næsten 40 år blev eleverne fra Blegind flyttet til Hørning, og skolens navn blev ændret til "Blegind-Hørning Fællesskole". Navnet blev uændret i en kort årrække, indtil Adslev, Mesting og Jeksens skoler blev nedlagt i 1963, og eleverne blev flyttet til Hørning og Veng. Herefter blev navnet på skolen ført tilbage til "Hørning Skole", indtil skolen i 1975 fik sit nuværende navn: "Bakkeskolen". Selve skolegangen har ændret sig meget i løbet af de 100 år, skolen har eksisteret. Der var strenge ordensregler, som blev udleveret til eleverne. Der var meget mere respekt over for lærerne, selv om der er mange beretninger om, at særlig drengene kunne lave kunster.

Ordene - og tillykønskelsesord
for
Blegind-Hørning Fællesskole.

Børnene skal nødt i rette tid, og helst et kvæter for undervisningstidens begyndelse da må gå ind i gangen med deres ting, men ikke ind i klasseværelset i frikvartererne så de ikke spidde sig i gangene, men på legepladsen, som ikke må forlades, uden at den tillykønskede lærer eller lærerinde har tilladt det! Og kun det i meget ualmindelige tilfælde, at de er i gangene, men så må den tillykønskede ikke forlade gangen, og er der orden af nogen art, så børnene vil.

Når det ringer ind, begynder børnene at stråle ind i den gang, der fører til deres klasseværelse, og der modtager deres lærer eller lærerinde dem, og først når der er givet tilladelse dertil, går børnene ind i klassen. Den lærer eller lærerinde, der skal have time i nr. 5, må altid være til stede og pløse, at børnene forlader net og er uden på trappen, også når timen slutter.

Den lærer eller lærerinde, der har time i nr. 5, må ved timens slutning pløse, at alle børnene forlader gangene, og hun (han) har ligeledes tillæg på legepladsen i det påfølgende frikvarter.

Den lærer eller lærerinde, der har time i nr. 1., må ved timens slutning pløse, at alle børnene forlader gangen, og hun (han) har ligeledes tillæg i det påfølgende frikvarter.

Det øvrige tillæg ordnes på følgende måde:

Skolens leder har tillæg om morgenen i 30 minutter før undervisningstidens begyndelse og hver dag i frokostpausen i den nye gang i frokostpausen skal der tillægge være en lærer eller lærerinde tilstede i den nye gang, og i gangen i den gamle bygning skal der ligeledes være tillæg af en lærer eller en lærerinde.

Den lærer eller lærerinde, der har sidste time med 1. klasse, skal i tiden fra 1. april til sommerferien følge de børn, der skal ud på hovedvej 10, ud til vejen og pløse, at børnene overholder bestemmelserne for færdsel til hovedvej! -

Slagmål og voldsomme lege er strengt forbudt, der må ikke kastes papir på legepladsen, og beskadigelse af skolens bygning og materiel erstattes af hverken er der tale om noget større, indberettes sagen til skoleudvalget.

Børn, der sidder efter, må ikke være uden tillæg.

Hørning, den 12. maj 1954.

SKOLEKOMMISSIONEN

Selve skolen var meget moderne i forhold til de andre landsbyskoler i Skanderborg amt. Skolen havde tre store lyse klasseværelser og en stor og smuk gymnastiksal. I en bygning ved siden af skolen var der to lejligheder: En til førstelæreren og en til andenlæreren. Lærerinden havde en lille lejlighed ved siden af det ene klasseværelse. WC, der lå i gården både for lærerne og eleverne, var gammeldags med spande. I gården stod også vandpumpen, hvor

man måtte hente alt det vand, man skulle bruge på skolen. Det var ikke særligt hygiejnisk, særligt om vinteren når det for det meste var frosset.

Skoledagens forløb: I begyndelsen var der 6 klasser og skolegang hver anden dag. Senere blev det 5 klasser og skolegang hver dag med 7 års undervisningspligt. Så måtte eleverne sidde over i to klasser. Det blev gerne i 2. eller 4. klasse og 3. og 5. ligesom de var gamle eller dygtige til. Det kunne naturligvis give stof til en del diskussioner blandt forældre og børn i dagene derefter, men det forløb dog i reglen meget roligt.

Skoleskemaet fra den gang var skrivning og religion med førstelæreren i alle klasser samt regning med de ældste. Andenlæreren havde dansk med de store, regning med de små, geografi i alle klasser og gymnastik med alle drengene. Lærerinden havde dansk med de små elever, historie med alle klasser, håndarbejde og gymnastik med pigerne.

Så var skoleskemaet lavet, og det blev brugt uændret gennem ca. 25 år.

Klasseværelserne: I hver klasse stod der en stor kakkellov, hvor sporene endnu kan ses af gløder, der faldt ud, når der skulle renses ud om eftermiddagen. Så var der en sortmalet trætavle, et kateter med skrå plade og 18 dobbelte skoleborde med en skifertavle under hvert bord. Desuden var der i en klasse et danmarkskort, et europakort med de nye grænser fra 1920 indtegnet med rødt, et palæstinakort, og det vigtigste for pigerne en gammel symaskine.

Selve skolen samt **undervisningen** har ændret sig meget i løbet af de sidste 100 år. Der er sket store udvidelser af bygningerne. Særligt indenfor det hygiejniske, fra "lokum med spande og tremmedøre" til moderne wc'er med træk og slip og rindende vand. Når der tidligere skulle bruges vand, skulle det hentes ved håndpumpen i gården, som var det eneste sted, hvor der var vand på skolen. Fortælleren¹ priste ikke "de gode gamle dage" - hun priste vandhænen og træk og slip og centralvarmen. Men - trods alt besværet - man overlevede jo.

Skoledagene gik i almindelighed - som nu - deres jævne gang, og ind imellem var der - som nu - årets festdage. Børnene kunne meldes ind og ud af skolen to gange om året, til 1. maj og 1. november. Det var to spændende og festlige dage, når de nye børn kom med strålende øjne og nye penalhuse.

Eksamen. I slutningen af april var der eksamen. Den varede to dage, senere 1½ dag. Så kom skolekommissionen. Alle mødte op i deres fineste tøj, spændte og forventningsfulde. Alle børnene fik karakterer. Selv 1. klasse fik karakter i læsning. Der eksamineredes en klasse ad gangen, og alle sad og hørte på hinanden. Det var trættende. Skolekommissionen og andenlæreren og

¹ Lærerinde frk. Riisberg

lærerinden spiste under eksamen ovre hos forstelæreren. Det gav også feststemning

Omkring 1. juni var der **skoleudflugt** for 3., 4. og 5. klasse. Turen gik enten til Himmelbjerget eller Munkebjerg. En enkelt gang gik turen til Viborg eller Kolding. I starten gik turen hvert år til Skanderborg, hvorfra vi sejlede over til Vester Mølle. For lærerne var hjemturen med toget den mest spændende del, der var nemlig gerne en eller to, der havde fået for meget is og sodavand. Så måtte der ryddes en kupe til griseriet og en anden til de syge, hvor de kunne ligge ned. Det var en dejlig følelse at kunne aflevere børnene i god behold hjemme på stationen i Høring.

1. og 2. klasse var på fodtur til Pinds Mølle en eftermiddag, når solen skinnede. Man legede i haven, så på at fiskene blev fodret og gik i skoven, og efter et par timer gik man syngende hjemad og havde haft en dejlig tur - og helt uden mavebesvær.

3. juledag var der **juletræsfest** på skolen. I gymnastiksalen stod det store smukke juletræ. Børnene kom kl. 18 og lagde tøjet inde i lærer Søgaards klasse. Så gik de i 3 - 4 rækker om juletræet. Der blev sunget en mængde julesalmer og holdt juletaler ind imellem.

Så blev der delt juleposer ud med frugt og godter og derefter danset til kl. 12. I lærer Reinholts klasse var skolebordene ryddet til side, og der blev serveret kaffe til medbragt brød. Der var mange, der savnede denne fest, da den blev afskaffet til fordel for skolefesten med kolekomedien.

Lærerstaben: I 1901 blev lærer Jens Peter Christensen ansat som forstelærer på Høring Skole, og han flyttede med som forstelærer til den nye skole, der var færdigbygget i 1914. Han var født i Fjeldsted ved Randers 19. marts 1861. J. P. Christensen startede ved Høring Skole som forstelærer, og som sagt flyttede han med til den nye Høring Skolen, som lå ved Skanderborgvej. Han stoppede og gik på pension som 66-årig i 1926. Jens Peter Christensen døde som 81-årig i 1942.

D. 1/11-1922 blev Frk. Ellen Riisberg ansat som lærerinde, indtil hun rejste til København, hvor hun var på kursus i hele 1928. I 1929 kontaktede Høring

Jens Peter Christensen

Ellen Riisberg

Kristian Samuel Reinholdt

Frederik Søgaard

Sogneråd Ellen Riisberg, så hun vendte tilbage til Høring, hvor hun var lærer i 40 år, indtil hun stoppede og gik på pension i 1963. Ellen Riisberg fortsatte som organist i Høring Kirke i endnu 10 år og havde 50 års jubilæum i 1973. Ellen Riisberg døde som 84-årig i 1983. Efter at Jens Peter Christensen var gået på pension, blev Kristian Samuel Reinholdt ansat som forstelærer i 1927, samtidig blev Frederik Søgaard ansat som andenlærer.

LÆRERMØDET den 14. Maj 1912

Det vedtages at lade følgende Ordensregler for Børnene trykke.

1. Du skal være på Pladsen, når det ringer ind ved skoletidens Begyndelse.
2. Stil straks op, når det ringer
Gem din Mad.
Stå stille - ti stille
3. Når du rykker ud og udi Hallen
HUSK da:
Stille med: Fødderne - Hænderne - Munden.
4. Sæt Skoene fast i højre/venstre Rum!
Den ene i den anden
Sålerne udad.
5. Fundne sager skal du aflevere til Klasselæreren.
6. Du ved, hvortil Legepladsen når. Væk fra Rabatter, Kroge og Trapper.
7. Du må ikke forlade Pladsen uden tilladelse.
8. Kun en ad gangen på W.C.
9. Du må ikke:
 1. Møde snuvset i Skole
 2. Kaste Madpapir
 3. Spytt i Vandkummen
 4. Tegne på Mure og Træværk eller ødelægge på anden Måde.

Undervisningen i dag er forandret meget. Der har været en del ændringer af undervisningen, og eleverne er blevet mere krævende. For 60'erne var det lærerne, der bestemte, i dag er det mest efter elevernes præmisser.

Man bliver helt sentimental af at sidde og tænke på de gamle dage. Det var hyggelige tider, mindre for-

Lærerboliger fra ca. 1955

hold, men alligevel – når man sammenligner – det ydre er forandret, men det der betyder noget, det er der stadig. Skolen er blevet større, mere moderniseret, men arbejdet i klassen, børnene, det er næsten det samme. Det, der er ændret, er, at eleverne er mere med i undervisningen, ikke så meget udenadslære, som i gamle dage, og eleverne kan have diskussioner om daglige problemer i samfundet.

Fakta om skolen i dag:

Skolen er 3-sporet

I oktober 2012 var der 638 elever og 45 lærere.

Familien Fink i Hørning

Af Kjeld Nielsen, Hørning

Fink-navnet forbindes nok mest med jordemødre, og det er da også sådan, at både mor og datter var jordemødre i denne familie. Det har vi skrevet om i årsskriftet fra 2010, med særlig vægt lagt på jordemodergerningen.

Den efterfølgende artikel beskriver hele familiens liv, og det har været muligt, fordi familien har afleveret en mængde materiale til arkivet. I efteråret 2013 havde vi en udstilling om familien, og her kom der også nye ting ind.

Gennem næsten alle 1900-årene har Fink-familien sat sig tydelige spor i Hørning og omegn. Denne artikel fortæller historien i store træk, men i arkivet i Hørning har vi mange billeder og dokumenter, som kan give flere detaljer om familien.

Det hele begyndte i 1901, da en familie flyttede til byen. Det var snedker **Hans Olesen Fink** (1870 – 1968) og hans kone, jordemoder **Hanne Marie Fink** (1869 – 1959), samt deres to børn, **Olivia**, født i 1894 i Lejrskov og **Søren**, født i 1897 i Øse (ved Varde). Maries farfar, Jens Simonsen, boede hos familien, og han flyttede også med til Hørning. Han døde i 1903, 84 år gammel.

Hans O. Fink og Marie kom begge fra Sønderjylland. Han blev udlært møller, og i 1892 blev de gift. Han arbejdede som møllersvend, men helbredet og lysten var ikke til den slags arbejde, så senere uddannede han sig til møbelsnedker.

Marie voksede op hos sine bedsteforældre, nemlig ovennævnte Jens Simonsen og hans kone, Ane Marie Sørensdatter, bl.a. fordi moderen var meget svækket efter fødslen. Jens Simonsen var herregårdssmed, og det fortælles, at Marie også har prøvet at

svinge forhammeren i smedjen. Før konfirmationsalderen var Marie ude at tjene i nogle år, før hun blev gift med Hans.

Et par år efter brylluppet rejste Marie til Rigshospitalet for at uddanne sig til jordemoder. Det varede et år, og i 1896 fik hun sin eksamen med udmærkelse. Forinden havde parret dog fået deres første datter, Olivia, og mens Marie var i København, opholdt Hans og Olivia sig hos hans forældre.

Familien flyttede nu til Øse ved Varde, hvor Marie fik sin første jordemoderpraksis. Her blev Søren født i 1897. Et par år senere flyttede de til Voervadsbro, og i 1901 gik turen til Horning.

Familien boede først på Vestervej 7 i den gamle jordemoderbolig, som DDS-spejderne havde indtil nedrivning i 2005. I 1904 byggede Hans O. Fink et hus på Fregerslevvej 7, overfor Horning Station. Der blev senere købmandsbutik.

Efter ankomsten til Horning blev Ane Marie (kaldet Mie) født i 1902 og Thora i 1904 og sidst Alfred i 1906.

Marie Fink praktiserede som jordemoder i Horning fra 1901 til 1939, hvor hun stoppede som 70-årig. Det skete dog, at hun også virkede derefter, og hun tog mod sit sidste barn på sin 75 års fødselsdag. Hun døde i 1959, næsten 90 år gammel.

Efter nogle år i Stationsbyen flyttede familien i 1910 til et nyt hus på Adslevvej. Huset lå der, hvor nu Vester Alle' går igennem. Dette hus blev rammen om familiens liv og virke i over 50 år. Hans havde sit snedkerværksted der, og i en periode havde sønnen Alfred ægpakkeri på stedet. (se billedet på forsiden). Huset blev nedrevet i foråret 1967 for at give plads til en ny vej, Vester Allé, som skulle betjene trafikken til det nyanlagte boligområde, Rosenvænget, og det nye butikcenter på Norre Allé, hvor Brugsen netop var åbnet.

Hans O. Fink var, udover sin snedkervirksomhed, også meget kendt for sin interesse for jagt og fiskeri. Han var med til at stifte Blegind-Horning Jagtforening omkring 1930, og han blev udnævnt til æresmedlem i 1957. I en periode var han endvidere lillebilvognmand. Han døde i 1968, 97 år gammel.

Deres børn:

Olivia Petra Olesen Fink (1894 – 1986), gift med Povl Kjeldsen Poulsen (1894 – 1954). Olivia har været med helt fra Sønderjylland, og hun blev gift med Povl i 1916, da de begge var 22 år gamle.

Povl var søn af skrædder i Horning, Peder Kjeldsen Poulsen og bror til Kristian Kjeldsen Poulsen, som senere overtog skrædderforretningen. Povl døde som 59-årig efter at have været forstrelærer i Ormslev i 34 år, som gravstenen beretter. Olivia var først nogle år på kontoret hos købmand Elgaard, inden hun blev gift. Hun nævnes som lærerinde i folketællingen i 1930, men hun har senere arbejdet med kontor og bogholderi, og hun døde først som 92-årig i 1986.

Søren Nissen Marius Olesen Fink (1897 – 1930). Han skulle have været gift med Marie Martine Kirstine Skovborg (1897 – 1981).

Søren blev møbelsnedker som sin far, og i 1923 købte han det gamle strå-tækte hus på Adslevvej 2. Her skulle han og Martine bo, når de skulle giftes. Vielsen blev berammet til pinselørdag, den 7. juni 1930, og der var lyst for dem i kirken søndagene forud. En pludselig opstået lungebetændelse ændrede dog alle planer, idet Søren døde den 25. maj, altså et par uger før vielsen.

Martine blev dog fortsat regnet som en svigerdatter i familien, og hun førte hus for sin svigerfar, Hans O. Fink, i hans sidste leveår. Søren havde nogle år før sin død, overtaget faderens snedkerværksted, men det blev altså ikke ret længe, han fik glæde af det.

Efter Søren's død i 1930 købte Hans O. Fink huset på Adslevvej 2, og familien benyttede det til 1950, da det blev solgt til Hans Jørgensen, som bor der endnu (2014).

Martine blev fortsat regnet som en af familien, og hun arbejdede hos Alfred Fink, først i ægpakkeriet og senere på kjolefabrikken. Da hendes "svigerfar", Hans O. Fink, blev alene i 1959, kom Martine ind som husholder for ham, og de boede i huset Adslevvej 22, indtil det blev nedrevet i 1967. Herefter boede de i den gamle brugsforening på Vestervej, indtil Hans døde i 1968.

Ane Marie (Mie) Olesen Fink, (1902 – 1981) gift med Jens Peter Vilhelm Madsen (1901 – 1981)

Mie blev uddannet som damefrisør, men hun havde også en kunstnerisk åre, der bl.a. kom til udtryk i porcelænsmaling. Hun ville egentlig uddanne sig til kulissemaler, men det satte hendes far, Hans O. Fink, sig imod. Han var imod alt, som havde med teater at gøre. Denne modstand kom af, at hans søster havde været forlovet med en skuespiller, der narrede alle hendes penge fra hende. Derpå stak han af til Amerika, og hun så ham aldrig siden. Episoden

påvirkede hende så meget, at hun endte sine dage på et sindssygehospital. Efter den tid betragtede Hans O. Fink alt, hvad der havde med skuespillere at gøre, som falskneri og svindel

Mie drev sin frisorsalon i 25 år, men ved siden af blev der også tid til porcelænsmaling, maling og tegning, ligesom hun underviste på aftenskole i en årrække.

Parrets datter og svigersøn arbejdede i nogle år i Venezuela, og i 1958 var Mie et par måneder ude for at besøge dem. Ved hjemkomsten fortalte hun aviserne om sin oplevelse.

Hørning Lokalkrav har stadig Mies tørrehjelm stående som et minde fra en svunden tid.

Vilhelm var snedkermester og havde været svend hos Hans O. Fink, og da parret blev gift i 1927, indrettede de sig på Stationsvej 13, hvor der var plads til snedkerværksted og frisorsalon. Huset ligger lige ud til jernbanebroen, som blev bygget omkring 1920, altså kun få år tidligere. Broen blev erstattet af en ny i 1973.

Vilhelm drev snedkerforretning frem til ca. 1970, og han har i den periode sat sit præg på nybyggeriet i Hørning. Ved Bakkeskolens udvidelse i 1954 stod han for hele inventaret, som han selv stod og forarbejdede hjemme i værkstedet. Han kom dengang ud for en pudsig oplevelse. Ved indvielsen af skoleudvidelsen blev hans stole, der var forsynet med gænger, så ryglænet kunne følge eleven, kasseret af amtslægen. De blev dog senere godkendt, da amtslægen blev konfronteret med den tegning af stolene, som han selv havde stået for.

Vilhelm Madsen var snedker i ordets bedste forstand. Han burde næsten snarere betegnes som kunstner. Han elskede at arbejde med udskæringer og istandsættelse af gamle møbler. Han tilbragte sine sidste år på plejehjemmet "Præstehaven".

Parret fik en datter: **Johanne (Tut) A. Fink Madsen**

Sidse Thora Olesen Fink, (1904 – 1996), gift med Viggo Christensen (1906 – 1984)

Thora kom efter realeksamen på kontoret hos Elgaard ligesom sin storesøster. Her traf hun Viggo Christensen, som var tomrer i firmaet. Senere kom Thora på jordmoderskolen på Rigshospitalet, og i 1932 blev hun færdig-

uddannet, og derefter kunne brylluppet mellem Thora og Viggo finde sted. De slog sig ned i Skanderborg, hvor Thora fik sin første praksis som jordemoder.

I 1939 flyttede parret til Virring, og Thora skulle nu betjene Virring og Hørning, efter at hendes moder, Marie Fink, havde stoppet som 70-årig. Viggo havde ændret beskæftigelse til at være frisør, og han havde salon i huset, de boede i.

Efter krigen fik Viggo et job som kæmner i Fruering-Vitved kommune, og det havde han i over 20 år.

Da Thora var omkring 80 år, skrev hun en 90 sider lang beretning om sine forældre, sin barndom og sit senere virke som jordemoder. Det er bl.a. denne beretning, som gør, at vi i dag kan skrive så detaljeret om Fink-familien.

Alfred Olesen Fink (1906 – 1980), gift med Dagny Elisabeth Asmand Raben (1908 – 1995)

Alfred fik en handelsuddannelse indenfor korn og foderstoffer, og han oprettede et ægpakkeri, "Hørning Ægekspert", i en tilbygning til forældrenes hus på Adslevvej. Det måtte dog lukke i løbet af krigsårene. Herefter gik der nogle år med Hørning Tekstilfabrik, som Alfred Fink startede i januar 1945 sammen med G. C. Mårtensson. Alfred trak sig ud af samarbejdet i 1952, og Mårtensson kørte fabrikken videre, indtil han solgte til Jens Toldstrup, Toldstrups Kjølefabrik, i 1959.

I 1957 flyttede Alfred og familien til Vamdrup, hvor de drev et dampvaskeri. I 1961 blev de begge ansat hos Brdr. Gram, hvor de var i ca. 15 år.

Dagny og Alfred blev gift i 1936, og de har boet i huset på Adslevvej 2. Omkring 1950 byggede de et nyt hus på Skanderborgvej nr. 18, hvor de boede, indtil flytningen til Vamdrup. Pensionistlivet blev tilbragt i et nyt hus i Bryrup, Alfred døde her i 1980, men han blev begravet i Hørning. Dagny boede til sidst på et plejehjem i Holme, men hun er også begravet i Hørning.

Arkivernes dag i 2013 i Veng

35 deltagere fulgte interesseret Allan Faurkov, da han fortalte om sit arbejde med metaldetektorer.

Det startede som en hobby - og er stadig en hobby - men han bruges også af Skanderborg Museum for lokalisering af eventuelle metalgenstande i jorden.

Vestergaards sidste forår

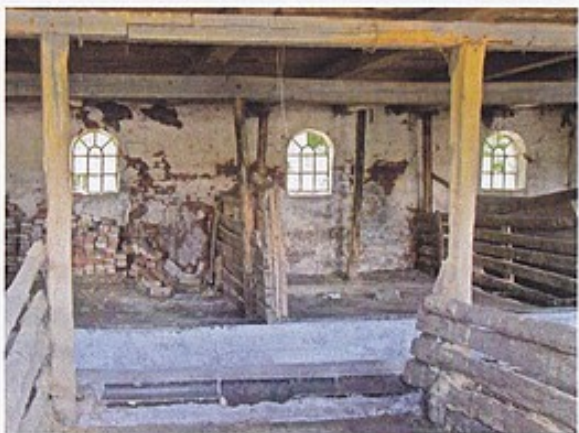
Gården, for det var engang en driftig gård – endda sognefogedgård i begyndelsen af 1900-tallet – er nu ikke mere. Det meste af jorden er solgt til en nabo og dyrkes fortsat som landbrug. I fremtiden flytter der ca. 20 familier ind i de huse, som kommer til at ligge i den nye bydel i Hårby.

Foto: Flemming Schreiber Pedersen, Hårby

Tekst: Jeppe Aakjær (fire strofer fra "Barnet og Den gamle Gaard")

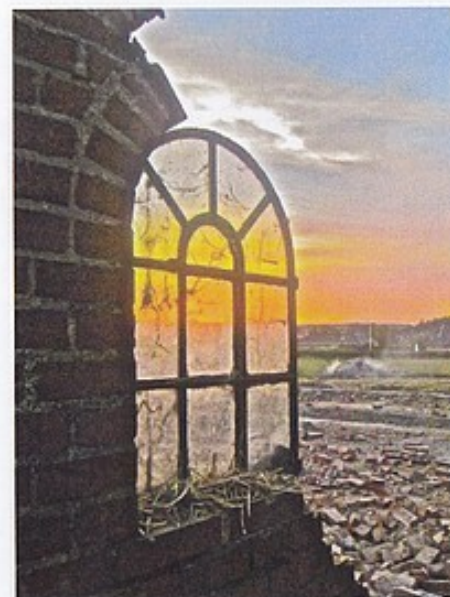
Der laa paa Toften en gammel Gaard
med vinde Vægge og side Tage.
Dens Syld er sunken, men Mindet slaar
sin Kreds derom alle Dage.

Hvor er nu henne den gamle Gaard,
dens Svalerede bag mørke Lægter?
"Det gamle falder, det ny bestaar" -
er Lov for skiftende Slægter.

De gamle Huse vil styrte om,
de gamle Vaner, de gamle Skikke;
er Marven borte og Skallen tom,
da hjælper Taarerne ikke.

Saa staar du vel, som vi andre staar,
og tryller Ranker om sunkne Stene
og stirrer ud mod en falden Gaard,
mens Solen synker bag Grene.

Kirkestien fra Jeksen til Adslev

Af M. Sorensen – se omtalen af ham på side 7

Der gaar en Kirkesti fra Jeksen til Adslev – har rimeligvis gaaet der i umindelige Tider, thi de Jeksen Folk maa søge Adslev Kirke, og før der blev bygget Skole i Adslev, maatte alle Børn derfra søge til Jeksen Skole. Det meste af denne Færdsel gik ad Kirkestien, som gaar fra Jeksen ned gennem Skoven, over Engen og Bækken, hvor der er lagt en Stenkiste, saa Folk til enhver Tid kan gaa tørskoet over. Derfra gaar Stien saa op over Markerne til Adslev. Denne Sti er saa haard og fast som en Landevej, og har rimeligvis været traadt af Kirkegængere og Skolebørn i Aarhundreder. Det er underligt at tænke sig, at ad denne Kirkesti har Mennesker vandret i Aarhundreder for at søge Guds Hus. Her kunne man mødes med Venner og Frænder og faa sig en Snak med dem undervejs. Her kunne Ungersvenden mødes med sin Pige. Saa kunne Øjnene straaale, og der kom Smil om Munden. Men på Kirkestien kunne ogsaa hentes Skuffelse og tung Sorg, som følgende Strofer af en gammel Sang lader formode:

*"Jeg gik mig saa ofte ad Kirkesti,
Men maatte vandre alene".*

Ogsaa i andre Ærinder er Stien bleven traadt. I mange aar var der Købmandshandel i Jeksen, men ingen Butik i Adslev. Og mangan en god Ggang vandrede en og anden fra Adslev til Jeksen Kro for at faa sin "Pejter" fyldt.

Hørning og Veng for 100 år siden – 1914

Af Flemming Schreiber Pedersen, Hårby.

Den alt overskyggende begivenhed i året 1914 var naturligvis **udbruddet af 1. Verdenskrig**. Fra midten af året satte krigen sit præg på livet i hver en krog af Europa; selv om Danmark lykkeligvis ikke blev inddraget i krigen, så mærkedes dens følger også her hos os.

Ellers var det ret småt med spektakulære hændelser i Danmark. En "ny" by blev grundlagt – midt i Aarhus - "**Den Gamle By**". Mange, senere **betydningsfulde danskere** så dagens lys i 1914, blandt dem maleren, Asger Jorn, møbelkunstnerne, Hans J. Wegner og Børge Mogensen og politikere, Poul Hartling og Jens Otto Krag. Blandt årets døde var brygger Carl Jacobsen og digteren, Gustav Wied.

Allerede en uge ind i det nye år skete der noget i Hørning, der satte byen på den anden ende: **den ny skole** (se side 21) blev indviet. Det foregik med taler, sang og kro-beværtning af de mere end 200, som var mødt frem for at overvære begivenheden. Førstelærer Kristensens tale var - med en kraftig understregning af vigtigheden af et rent miljø for børnene i skolen og et stærkt forældreengagement omkring skolens arbejde - for sin tid meget progressiv og kunne sagtens være holdt i dag.

På kirkefronten skete der en del – både stort og småt - i 1914. Dobbeltsoget, Dover-Veng blev ved årets begyndelse adskilt, og kaldskapellan A. B. Eskesen blev indsat som det ny **Veng Sogns første sognepræst**. Biskop Sorensen kom på visit; han prædikede i kirkerne i Hørning og Adslev og han tog på visitatsbesøg på egnens skoler – en skik, der først ophørte med skoleloven af 1937. Endelig forlod det fra danske præstekoner, at man agtede at **søge dannet en Præstekoneforening**.

Kirkeministeriet meddelte i 1914 sognene, at man efter aftale med Tuberkuloseforeningen **henstiller til Menighedsrådene at lade opsætte trykte Plakater i Kirkenes Vaabenhuse med Anmodning om ikke at spyttes på Gulvet**.

Hørning Station fik ny forstander - G. H. Mortensen. Om den afgående forstander, løjtnant Kjældskov, skrev Venstre-avisen: ... **han var ordførende Stiller for Højrekandidaten i Skanderborgkredsens ved sidste Folketingsvalg - men er ellers en elskværdig og tjenstvillig Mand**.

At **socialdemokraterne i Hørning-Blegind** i 1914 stiftede en lokal partiforening, fandt avisen ikke anledning til at berette om.

Busrute 330 – 100 år! Ja, vognmand P. Olesen oprettede i hvert fald i foråret 1914 en *Fast Automobilrute mellem Skanderborg og Laasby hver onsdag og fredag og på Markedsdage*. 330'eren forgænger korte strækningen på 1 time og fem minutter, og det kostede 1 krone at køre med fra Mindet til Veng.

Foredragsforeningen i Hårby havde stor succes med sine foredragsrækker i Hårby Forsamlingshus. Her kom præster, skuespillere og højskoleforstandere, hvoraf man især var glad for besøg af Grønvald Nielsen fra Vestbirk Højskole, Hårbys folketingsmand, P. Th. Nielsens trofaste støtte. Nielsen blev netop i 1914 igen opstillet i sin kreds, Horsens Landkreds, til den folketingsperiode, der skulle blive hans sidste.

At der var **krig i Europa** mærkedes stadig tydeligere på egnen: der samledes bøger og tobak til de indkaldte soldater på kasernerne og til støtte for soldaterhjemmene – ja, og til krigsramte belgiere; der opkøbtes heste af tyske agenter; der forberedtes mobilisering ved opfyldning af depoter og oprettelse af særlige telefon- og telegraflinier. Der var endnu ingen radio, så det var gennem avisen, man måtte holde sig orienteret.

Der var nu også en anden kilde til information – **telefonen**, og i Nørre Vissing fik man i 1914 egen central. Fra starten var der allerede tilsluttet 17 abonnenter.

Ulykker blev man ikke forskånet for i årets løb; i Veng kostede lynnedslag adskillige husdyr livet, i Hårby nedbrændte et hus og i Hørning en gård. Den nye aktør i trafikken, bilen, var nu også her begyndt at kræve sine ofre; avisen havde åbenbart ikke helt forliget sig med bilens tilsynekomst, da man gav historien om en motorløbsdeltagers sammenstød med en hund i Nørre Vissing overskriften - *Hundemord*.

En velsignet Jul – så god og glædelig den nu kan blive under de frygtelige Forhold, som i denne Tid hersker rundt omkring os – ønskede avisen sine læsere den 24. december 1914. Det samme kunne vel skrives i dag.

Hørning for 50 år siden - 1964

Af Kjeld Nielsen, Hørning.

Vi har plukket lidt fra Aarhus Amtstidende i 1964 for at se, hvad der rørte sig dengang. I arkivet i Hørning har vi 6 A-4 sider med stof fra 1964-aviserne. Her er et udpluk:

Andelsbanken, som nu har til huse på Blegindvej 5, har købt et hus af læge N. B. Løw på Stationsvej 2. Huset skal erstattes af en ny bankbygning, så man kan komme til at bo mere centralt.

Også **Banken for Skanderborg og Omegn** vil bo mere centralt, idet man har købt det hidtidige kommunekontor, Alfahus, for at indrette bankafdeling her. Denne bank har tidligere boet på Blegindvej 1.

Ved gudstjenesten 2. Påskedag indviede pastor H. P. Bruun-Simonsen den nye **kirkegårdsudvidelse** på ca. 2000 m² nord for den nuværende kirkegård.

I april tog man første spadestik til **fjernvarme** i Hørning, og hen på efteråret var der varme på hos de 138 tilmeldte brugere.

Lintrup Nielsens nye virksomhed på Nydamsvej begynder i løbet af september at præfabrikere de huse, som, i løbet af næste år, skal blive til **Rosenvænget**.

Hørning planlægger en Mexicansk uge under mottoet "Mexico på besøg". Det er **Nordisk Dekoratorskole** med Carlo R. Larsen i spidsen, der skal være ramme om arrangementet 18. – 25. oktober. Skolen skal i gang med en udvidelse, der bl.a. giver en 60 m lang vinduesfacade ud mod hovedvej A10.

Ny **skolefloj i Venge** til 160.000 kr. Der skal være fire klasseværelser, et lærerværelse, en sløjdsal og et omklædningsrum.

Aarhus **Handelsbank** vil åbne filial i Hørning i Skandinavisk Standseknivefabriks lokaler på Skanderborgvej. Det bliver det fjerde pengeinstitut i byen.

Nordeuropas største hal uden søjler opføres for tiden i industriområdet. Det er **Weston**, der bygger en hal på 2500 m² og 70 m spændvidde. Firmaet flytter produktionen fra Viby til Hørning i løbet af vinteren.

Horning sogneråd har fordelt arbejdet med opførelsen af kommunens ny **administrationsbygning** til en samlet pris på ca. 442.000 kr. Boligministeriet skal give tilladelse inden arbejdet kan sættes i gang.

Dekoratorskolen i Horning har netop afsluttet ombygningen af gården "Pedersminde", som man købte for tre år siden. Skoleleder Knud E. Sørensen fortæller, at skolen har ca. 50 elever, som er der 3-6 måneder.

I november er udvidelsen af **Horning kirkegård** færdig. Det rækker til 30 år.

Kilder til 50 og 100 års begivenhederne er hentet i

Skanderborg Amtstidende
Besidder for Skanderborg

Skanderborg Amts Avis
2. udgave af Amtstidende

Aarhus Amtstidende
1. udgave af Amtstidende

Skole, som i gamle dage. Veng Fællesskole (bygget i 1954) havde dette tema på skemaet, og eleverne var bl.a. på besøg i Veng Lokalarkiv, hvor tidligere lærer Peter Friis Kristiansen opretholdt disciplinen og fortalte, om "dengang farfar var ung og gik i skole". Nogle af eleverne kunne fortælle, at deres forældre, ja endda deres bedsteforældre havde gået på skolen.

Praktiske oplysninger

Horning og Veng Lokalarkiver finder du på www.skanderborgmuseum.dk

Horning Lokalarkiv, Højboskolen, Toftevej 53a, 8362 Horning
 E-mail: hoerning@skanderborgmuseum.dk 8794 2877

Åbningstid: Hver torsdag kl. 9-12 samt efter aftale.

I juli måned er arkivet lukket.

Arkivar: Kjeld Nielsen, Parketten 31, 2.mf., 8362 Horning 8692 2284

Veng Lokalarkiv, Veng Fællesskole, Soballevej 2, 8660 Skanderborg
 E-mail: veng@skanderborgmuseum.dk 8794 2247

Åbningstid: hver onsdag kl. 9-12 samt efter aftale

I skolernes ferier er arkivet lukket

Arkivar: Erna Bachmann, Ryvejen 43, Hårby, 8660 Skb. 8652 2806

Støtteforeningen

Formand:

Kjeld Nielsen, Parketten 31, 2.mf., 8362 Horning 8692 2284

E-mail: ikn@parketten.dk

Kasserer

Karl Otto Frost, Parketten 23, 1.th., 8362 Horning 8692 1434

E-mail: kokfrost@gmail.com

Øvrige medlemmer

Erna Bachmann, Ryvejen 43, Hårby, 8660 Skanderborg 8652 2806

E-mail: 8660ryvejen43@gmail.com

Henry Mikkelsen, Søvejen 15, Blegind, 8362 Horning 8692 2109

Stig Johnsson, Engparken 13, 8362 Horning 8692 1479

Flemming Schreiber Pedersen, Hårby Bygade 15, 8660 Skb. 8652 5810

E-Mail: schreiber-moos@gmail.com

Ester Huusmann, Stabelvej 4, Hårby, 8660 Skanderborg 8695 0281

Suppleanter

Svend Kannegaard Olsen, Højgårdsvej 15, 8362 Horning 3048 3542

Egil Jørgensen, Hårby Bygade 9D, 8660 Skanderborg 8651 2427

Anna Marie Basse Rasmussen, Damgårdsvej 72, Gram, 8660 Sk. 8657 1414

Vil du være medlem af Støtteforeningen eller har du materiale, som du er i tvivl om kan have interesse for arkiverne, så kontakt en af ovenstående. **Som medlem af Støtteforeningen har du gratis adgang til alle museer og arkiver under Skanderborg Museum.**